

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	--

Buteni-Londra-Texas

Biserica ortodoxă Română din Buteni, în mod simbolic zace într-o vale adâncă de și se pare că acuși s'ar putea prăbuși sub pământ.

Acest gând dușman îl poartă în suflet predicatorul român Teodor Sida și secretarul alianței baptiste Mr. Rushbrocke.

Atacul pe viață și pe moarte la bapțiștilor pornit contra bisericii noastre din Buteni azi este ajutat de Londra, New-York și Texas.

În contra baptismului tot mai agresor biserica noastră a cerut ajutor din altă parte în loc să se fie servit de toate armele adevărului pe baza căruia stă și există.

Îmi aduc aminte de un fost învățător al meu care atunci când își perdea răbdarea bătea copiii preste cap cu abecedarul. Știa el că prin felul acesta nu o să între știința în capul copiilor dar el în felul acesta credea că are un prilej binemotivat de bătaie. Exact același lucru mi se pare că îl face Mr. Rushbrocke cu neamul nostru. În prea marea lui iubire pentru neamul nostru românesc a ajuns să-i trântască în cap Sf. Scriptură că doar așa o va începe mai bine. Este ceva curios cu interpretarea Bibliei. Istoria bisericească în privința aceasta ne arată două feluri de oameni și anume: Părinții și scriitorii bisericești de o vechime dela care am învățat să cunoaștem sf. evanghelie așa cum trebuie au muncit în modestie retrași din lume zeci de ani ca să înțeleagă bine evanghelia și să nu greșască de a amesteca cumva șubreda înțelepciune omenească cu înțelepciunea lui Dumnezeu.

Mister Rushbrocke recunoaște că reuniunea religioasă din care face parte și în numele căreia dă cu măciuca în biserica ortodoxă română este întemeiată de un general. Va să zică e permis

să pui alătura de sfinții părinții cari și-au închinat viața întreagă studiului religiei pe un general care la finea vieții lui fără nici o pregătire s'a apucat să interpreteze sf. evanghelie cum l-a tăiat capul și cum a știut?

Hristos nu este la nici un caz așa cum îl vede Mister Rushbrocke și ceata lui de predicatori bapțiști. Hristos nu s'a mișcat din țara lui și nu a atacat alt neam așa cum face D-sa și consoții. Dacă șeful acesta înțelege bine Biblia ar trebui să șadă frumușel acasă și să-l lase pe tunsul său Teodor Sida să vorbească fără să se facă reclamă în stil mare.

Biserica ortodoxă cu tezaurul adevăratei învățături a lui Hristos nu se apără pe sine ci protestează contra acelor care cutează să spună că neamul nostru ar fi atât de redus la minte încât sute de ani nu a fost în stare să priceapă cuvântul lui Dumnezeu și deabea acum să luminează când îi vorbește Rushbrocke și Teodor Sida din Buteni. Dacă la congresul regional al bapțiștilor proptit cu cuvântările streinilor aduși la București din cele patru colțuri ale lumii s'au lăudat roadele baptismului în România avem datoria ca toți Românii care am păstrat de veacuri tradiția să ne plecăm capetele în jos în semn de remușcare. Nu în felul acesta se apără o credință la care țini din moși-strămoși. Ca să te bați cu dușmanul nu poți sta vecinic departe ci cu cât te apropii de el cu atât mai bine.

Pe un singur mare scriitor și gânditor român l-a durut chestia cu Rushbrocke, pe Dl Nichifor Crainic. Dar închipuți-vă ce s'ar fi întâmplat dacă toți intelectualii ortodoksi români răspundeau în cor „Pe aici, D-le Rushbrocke, nu se trece”.

Este adevărat că baioneta jandarmului nu va reuși nici odată să stârpească baptismul, dar noi mai avem și arme spirituale în fața cărora

streinii cu ținte dubioase se retrag ca lupii cu cozile între picioare ne având în cotro. Aș dori din suflet ca alătura de jandarm și alătura de biserica strămoșească să protesteze și reprezentanții culturii românești contra celor ce ne dau cu Biblia peste capete. Teodor Sida și frații lui au învățat să desprețuiească pe „bunii români” cari nu sunt așa culți ca streinii și să ridice capetele în sus umplute cu tolcerul de DI Rushbrocke din buna înțelepciune baptistă.

În fața culturii românești care nu poate admite să calci în picioare nici hotarele țării nici legea ei de veacuri poate ne vor mai slăbi cu înțelepciunea lor baptistă.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopresbiter.

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

Cu tot acest reviriment protopopia calvină din Caransebeș murise de mult și doar predicatorii din orașe mai exercitau puterea duhovnicească¹⁾, iar ei erau supuși protopopilor din Inidoara²⁾.

Protopopia Inidorii e mai veche decât reforma căci la 23 Aprilie 1506 Beatrice Frangepan, iar la 22 Maiu 1526 Gheorghe de Brandenburg numesc ca protopop pe Petru din Socet³⁾. La 1540 era protopop în Hunedoara popa Iuon⁴⁾.

La 1582 întâlnim pe protopop Achirie, care spre deosebire de urmașii săi, ortodocși, era calvin⁵⁾. În același an la 12 August Valentin Török, castelanul cetății, dă protopopia „de rit grecesc” lugojanului Moise Peștișel⁶⁾, care avea datoria de a „cârmui, a cerceta, a învăța și a muștra” pe preoții români⁷⁾.

În sec. XVII după ce mitropolii de Alba-Iulia își întind jurisdicția peste întreg Ardealul protopopii din Inidoara primesc și din partea lor confirmarea necesară dar fără condițiunile umilitoare ale calvinilor⁸⁾. În 1628 mitropolitul Ghenadie Brad (1628—40) întărește pe protopopul din Inidoara, Ianăș, — care încă mai de mult îi succedase lui Moise Peștișel⁹⁾ — obligându-l „să fie tare și statornic a socoti întru

toate lucrurile legii, alegând sfintele besearici de acoperiș, de țințerimuri și de sacriul din launtru; cum isprăvesc preoții și cum învață sfânta evanghelie și toți oamenii cum petrec și cum ascultă, și de toate necăderile să socotească până la cincele văr, și de cuscrii și de cumetrii, de care se amestecă, cu știre și fără știre, și de oameni cari își bat umerile, așisderea și muerile cari își lasă bărbații”. Preoții și „tot clericul bisericilor” să asculte de protopop, pentru că „i-am dat putere cum, unde va fi lege împreună cu jurații să poată despărți și birșăglui, cu dereptate, iar cine nu va asculta de cuvântul cărții noastre să fie birșag 12 florinți; iar de se va ține într'alt chip cincva, acela să fie oprit de biserică¹⁰⁾. Protopopul Ianăș începe să zidească la anul 1634 biserica Sf. Nicolae din orașelul său pe care o termină peste 20 ani fiul său, protopopul Nicolae, după cum se vede și din inscripția care zice că s'a zidit „cu oste-neala și împreună toată cheltuiala protopopului Ianăși ot Hinidoară și protopop Nicolae și Vasilie snă protopop Ianăși și Statie gineri-său¹¹⁾”...

Protopopul Nicolae fiul lui Ioan avea act de numire dela mitropolitul Ștefan (1543—52¹²⁾); principele Acațiu Barcsay îl confirmă și el la 28 Iunie 1659¹³⁾, probabil pentru că acceptase unele puncte calvine.

După ce trecu, ca un vis urât, vremea propagandei calvine, protopopii Inidorii devin cei mai neînfricați apărători ai ortodoxiei împotriva înnoiriilor unirii. Astfel, protopopul Gheorghe obține la 16 Iulie 1701 dela Atanasie Anghel și dela iezuitul L. Barany ca atât el cât și credincioșii lui din oraș și ținut să trăiască „precum au trăit până acum, după obiceiul pravilii grecești și românești,.... cu toate tocmelele bisericii neadăugând și nescăzând” cu condiția să asculte de vlădică „precum au ascultat și mai înainte de vlădici și de cine le-au fost purtători de câștig și să nu hulească legea împăratului” și legea celor patru puncte de cari nu sunt datori să se ție¹⁴⁾.

De fapt ortodoxia își ridicase din nou capul mai mândră și mai puternică de cum fusese înainte de propaganda calvină, încă dela jumătatea sec. XVII în tot Banatul datorită mitropolitului Ardealului Sava Brancovici (1656—80) care căpătase jurisdicție formală asupra comitatului Severin¹⁵⁾ — și deci asupra Mehadiei și asupra Inidorii și și locurilor din prejur¹⁶⁾ —

1) I. Lupaș o. c. I. p. 166—167.

2) N. Iorga o. c. I. p. 334.

3) Idem o. c. I. p. 236.

4) St. Meteș o. c. I. p. 322 not. 1.

5) N. Iorga o. c. I. p. 176.

6) St. Meteș o. c. I. p. 322—323.

7) N. Iorga o. c. I. p. 175—175.

8) St. Meteș o. c. I. p. 323.

9) N. Iorga o. c. I. p. 236.

10) St. Meteș o. c. I. p. 323.

11) St. Meteș o. c. I. p. 325—326; N. Iorga o. c. II. p. 36.

12) N. Iorga o. c. I. p. 333.

13) St. Meteș o. c. I. p. 323.

14) N. Iorga o. c. II. p. 36.

15) St. Pop o. c. p. 19 și not. 14.

16) N. Iorga o. c. I. p. 349.

dela Gheorghe Rackozy II (1648—57) cu data de 28 Dec. 1656¹⁷⁾. Că jurisdicția aceasta a ținut poate chiar până la unirea lui Atanasie (1697—1713) ne dovedește faptul că mitropolitul Teofil Seremi (1692—97) vine tocmai în Banat pentru a sfinți biserica din Sârbova (lângă Buziaș)¹⁸⁾ la anul 1693¹⁹⁾ cu toate că mitropolitul Timișorii Vasile era mult mai aproape²⁰⁾. În timpul acesta Banatul are onoarea să primească vizita unui patriarh, a vestitului Dosofteiu al Ierusalimului (1669—1707) pe care la 1674 îl găsim la Becicherec²¹⁾.

3. Mitropolia Timișorii sub Turci.

Am spus mai înainte că după cucerirea Banatului de către Turci mitropolia Timișorii se va fi mutat fie la Lipova, fie la Inău. Cu toate acestea în sec. XVII întâlnim la Timișoara, și am arătat de ce, pentru că Turcii voiau ca să aibă prin mitropolitul din teritoriul lor o garanție mai sigură de stăpânirea Banatului, găsim zic ierarhi cari poartă titlul de mitropoliți și de episcopi. Faptul acesta ar părea în contradicție cu părerea de mai sus, dar el se explică foarte ușor; patriarhul Macarie de Peci primise dela Turci dreptul de a hirotoni episcopi pentru teritoriul banatic ocupat de ei, și astfel mitropolia Timișorii a putut viețui și mai departe, de data aceasta în frunte cu un ierarh devotat Turcilor, nu ca cei dela Inău-Lipova; desigur că Turcii au avut un interes deosebit la ocuparea scaunului arhieresc din Timișoara, deoarece prin autoritatea exercitată de arhierii aceștia asupra ortodocșilor din Banat, ei puteau să-i stăpânească pe aceștia mai ușor. (Cf. cazul cu mitropolia Proilaviei).

Din șirul, probabil neîntrerupt, al arhierilor Timișorii, cunoaștem la 1608—1609 și 1613 pe mitropolitul Neofit, la 1686—87 pe episcopul Mihail, la 1688 pe episcopul Vasilie, iar la 1692—93 pe mitropolitul Vasilie²²⁾.

La 8 Iulie 1694 fu numit ca episcop al Timișorii Isaia Diacovici, dar neputându-și lua reședința în Timișoara, care era ocupată de Turci el își ia reședința la Becicherecul-Mic;²³⁾ Isaia păstorește efectiv numai dieceza Ienopolei și Lipovei, apoi cea a Aradului, după ce-și luă la 1703 sau 1705 reședința aci. Cel care păstorește de fapt dieceza Timișorii fu episcopul Constantin, care era de origine grec, și care

fusese numit la 1704 de către patriarhu Calinic de Peci; el conduse eparhia până la 1713²⁴⁾, când la 20 Decembrie același an fu numit Ioanichie sau Ioan Vladislavlievici²⁵⁾.

(Urmează).

Dr. S. Reli: Alaiul militar la repatrierea moaștelor Sf. m. mucenic Ioan cel Nou din Galiția la Suceava, în anul 1783, Cernăuți, 1937.

De: Prof. Constantin Rudneanu

În această lucrare d-l Dr S. Reli după documente inedite ne descrie repatrierea moaștelor Sf. m. mucenic Ioan cel Nou din Galiția la Suceava, la 1783. După un succint tablou al împăratului Iosif II-lea (1780—90) ni se arată îmbunătățirile ce le-a făcut pentru Românii din Transilvania, prin înființarea episcopiei ort. rom. dela Sibiu la 1783, iar în Bucovina, readucerea moaștelor Sf. m. mucenic Ioan cel Nou dela Zolkiew, din Galiția, la Suceava și înființarea fondului religionar ort. oriental al Bucovinei, în anul 1786. Moaștele Sf. m. mucenic Ioan cel Nou au fost răpite de către regele Poloniei Ioan Sobieski în 1676 și au fost reținute de călugării Bazilieni greco-catolici din mănăstirea lor, Zolkiew, lângă Lwow, din Galiția. Incercările de readucere a lui Antioh Vodă Cantemir la 1705, când a și trimis o delegație la Polonii au rămas fără rezultat, ca și războiul ce l-a purtat, care a fost nenorocos. Astfel multe generații de moldoveni au plecat în decursul celor 100 ani în mormânt fără să-și vadă visul împlinit: readucerea moaștelor. S'a întâmplat însă că Iosif II-lea în călătoria sa a doua prin Transilvania la 1783 să treacă și în Bucovina, ajungând și în Cernăuți în 17 Iun. 1783. În Bucovina a făcut cunoștință cu poporul și dorințele lui. Episcopul Bucovinei *Dositei Herescu*, prezintă împăratului în numele întregii populații românești, o petiție în care se exprima rugăminta de ai se restitui moaștele Sf. m. mucenic Ioan cel Nou, care erau reținute în Galiția din anul 1676. Împăratul Iosif II-lea a împlinit dorințele lor și în 30 Iun. 1783 episcopul Dositei Herescu a trimis la Zolkiew, pe arhierul Melitie, care se afla la Lwow și pe Ioasaf, proigumenul Mănăstirii Putna. Moaștele Sfinte au fost aduse cu mare alaiu militar, cu muzică și mare pompă, până la hotarele Bucovinei, unde le-a aștep-

17) St. Pop I. c.

18) St. Pop o. c. p. 7.

19) Dr. G. Popovici o. c. p. 293 not. 9.

20) Pr. Gh. Cotoșman o. c. p. 114.

21) St. Meteș o. c. I. p. 299.

22) Pr. G. Cotoșman o. c. p. 130.

23) E. Popovici cart. II vol IV p. 426.

24) Pr. Gh. Cotoșman o. c. p. 114.

25) Idem o. c. p. 130.

tat Dositei Herescu, cu întreg clerul și poporul. Din actele inedite și publicate de d-l profesor universitar Dr S. Reli, din acel raport al contabilității provinciale și camerale a Bucovinei către guvernul provincial galițian din Lwow, referitor la conturile venitelor din jertfele bănești ale moaștelor Sf. m. mucenic Ioan cel Nou — ni s'au păstrat multe amănunte cu privire la alaiul militar, cu care au fost transportate moaștele sfinte dela Zolkiew la Suceava, în Iulie 1783. Oficiul contabilității pune chestiunile bănești, ce le-a întrebuințat Dositei Herescu, pentru aducerea moaștelor sfinte „ca fiind fără drept și fără absolută nevoie“. Sumele întrebuințate de Dositei Herescu, erau contestate, ele erau întrebuințate pentru băutura soldaților, apoi pentru cadouri ce le-a făcut, un ceasornic de salon căpitanului de husari, și o tabacheră subtlă. Episcopul Daniil Vlahovici, urmașul lui Dositei Herescu, cu multe argumente, cu o caldă însuflețire îl apără pe răposatul Dositei Herescu, care nu mai putea să se apere, de toate învinuirile ce i-s'au adus. Foarte frumoase, deosebit de elocvente sunt argumentele lui D. Vlahovici, pentru apărarea lui Dositei Herescu, — acuzațiile neîntemeiate ale biurocrației austriace față de blândul și bunul arhipăstor Dositei Herescu, au fost șterse prin argumentarea plină de respect și adânc judicioasă a lui Daniil Vlahovici.

Documentele inedite din lucrarea d-lui prof. universitar Dr S. Reli, ne pun într-o lumină nouă atâtea fapte ce s'au petrecut în Bucovina.

„Din episoadele înșirate până aici, culese și scoase la lumină din vechile hârtii prăfuite și uitate, în legătură cu marele eveniment din viața religioasă a Românilor bucovineni, care a fost repatrierea moaștelor Sf. Ioan cel Nou dela Zolkiew în Polonia la Suceava, în anul 1783, se desprinde constatarea faptului istoric, că moaștele acestui mare mucenic au fost totdeauna în cursul veacurilor, dela Alexandru Vodă cel Bun încoace, un puternic factor de cultivare și de susținere a sentimentului adânc religios și a dragostei față de credința creștinească și strămoșească, care a fost pavăza de apărare și cheazășia cea mai puternică de viață a neamului și de tăria țării noastre, sub stăpânirea străină și sub orice împrejurări ale timpului.

Rugăciunile și închinările la relicviile acestui sfânt mucenic din țara noastră au picurat de atâtea ori balsam alinător în ranele trupești și sufletești ale poporului românesc din aceste părți ale României, susținându-i astfel tare și vie credința în învățătura Mântuitorului nostru și ale Bisericii creștine. Și pe această credință s'a răzimat forța și unitatea neamului nostru, totdeauna până azi.

Fie și în viitor, ca tot Românul să știe, că, iubindu-și legea și biserica strămoșească, își apără totodată neamul și țara. Căci numai cine e bun creștin, poate fi și bun Român.

Vizitațiuni canonice

După vizitarea canonică ținută în această zi de P. S. S. părintele episcop Vasile, în comuna Bănia, — după masă la 3 ore la vremea Vecerniei, — Prea S. S. — însoțit de părintele protopop Iosif Câmpianu, preotul catihet Teodor Șandru, protodiaconul Teodor Roșca, prim pretorul plasei, și de alți intelectuali, — au pornit să cerceteze și comuna învecinată Gârboveți.

Dreptcredincioșii și evlavioșii creștini din această comună au făcut o primire vrednică de toată cinstea ce se cuvine urmașului apostolilor pe pământ și principelui bisericii noastre ortodoxe, Prea Sfinției Sale părintelui Episcop Vasile.

Un banderiu de 25 de călăreți, îmbrăcați în haine de sărbătoare a eșit la crucea de piatră din răscrucea drumurilor, — întru întâmpinarea Prea Sfinției Sale. La întâlnire — i-a strigat: „Intru mulți ani, Stăpâne!“ Apoi a pornit înspre comună înaintea mașinei, ce aducea pe înaltul oaspe.

Signalul sosirii s'a dat prin slobozirea mai multor pocnete de trăsuri — iar sunetul clopotelor sfintei biserici, prelung — vestește poporului, sosirea iubitului și mult doritului Arhipăstor. Poporul din toate părțile aleargă spre sfânta biserică să primească pe cel așteptat și mult dorit.

Ulița principală, — pe unde a trecut înaltul oaspe cu suita Sa, — a fost de ambele laturi împodobită cu ramuri verzi de copaci și presărată cu iarbă verde, din capul satului până la sfânta biserică și înlăuntrul ei; iar casele — decorate cu ornamente de țesături de artă națională.

S'au ridicat în cinstea P. S. Sale două arcuri de triumf, de verdeată, unul la casa preotului capelan Iosif Bololoi, — al doilea lângă primărie, cu diferite inscripții: „Intru mulți ani, Stăpâne“. „Bine ați venit“. Iar la poarta sfintei biserici. „Bine este cuvântat celce vine întru numele Domnului“.

La cercul al doilea, în apropierea comunei politice, așteaptă spre întâmpinare și primire, — pe mirele bisericii, — primarul, notarul și consilierii comunei. Ajuns dinaintea cercului, Prea Sfinția Sa coboară din mașină, pășește înaintea delegaților comunei, — iar primarul Iosif Surulescu, în numele comunei politice, — printr-o vorbire, — bineventează pe Dl Episcop prin cuvinte alese și mișcătoare, — și-i urează „bun

sosit“, „și ani mulți ca să trăiască“. Iar poporul în urale — cu o gură și cu o inimă, un strigăt: „Să trăiască“.

Prea Sfinția Sa binecuvintează pe delegații comunei și poporul, — și le mulțumește pentru urările de bine și manifestația de iubire și dragoste, — de primirea ce i-au făcut.

Clopoțele sună prelung, traserile trosnesc, — văzduhul și oamenii sunt plini de bucurie și veselie. Prea Sfinția Sa încunjurat și urmat de popor, pășește ca un sol dumnezeesc, spre Sfânta Sfințelor, spre sfânta biserică; — la poarta ei așteaptă cu praporii și ripizile stintei biserici: protopopul Iosif Câmpianu, preotul Teodor Șandru, protodiaconul Teodor Roșca, bătrânul paroh al locului Nicolae Novacovici, capelanul Iosif Bololoi, preotul Ioan Goanță din Bozovici, preotul Nicolae Bihoiu din Lăpușnic, Emil Chimbir din Șopotul vechiu, și Eremia Borchescu din Prilipeți, toți în ornate de sărbătoare.

După sărutarea sfintei Cruci și a sfintei evanghelii predate Prea Sfinției Sale de parohul locului, de pr. capelan Iosif Bololoiu, preotul locului, bătrânul preot Nicolae Novacovici bineven-tează pe Prea Sfinția Sa prin o vorbire foarte impresionantă*) îi urează „Bine ai venit Stăpâne“ și „să trăiți la mulți an“, — iar corul cântă „Întru mulți ani, Stăpâne“, și în cântecul tropariului Hramului, — se intră în sfânta biserică, cu praporii și ripizile înainte, apoi preoții ornamentați, — după ei Prea Sfinția Sa Dl. Episcop și tot poporul.

Se începe Vecernia, — pe care o celebrează însuși Prea Sfinția Sa părintele episcop, asistat de sus amintiții preoți.

Prea Sfinția Sa cădește în sfânta biserică, și tot poporul cu toată blândeța și smerenia, iar poporul cu evlavie se pleacă până la pământ, femeile își pleacă genunchii la pământ, — îi sărută cârjia și vestimintele de pe el.

După terminarea serviciului de seara, Prea Sfinția Sa predică poporului adunat în sfânta biserică, și ca motto, folosește citatul dela evangelistul Ioan Cap. XV v. 5. „Eu sunt vița, iar voi mlădițele. Celce rămâne în mine, și eu în el, acesta aduce multă roadă, că fără mine nu puteți face nimica“.

Și dela acest citat, cu vocea sonoră, blândă, clară și pe înțelesul tuturor, — și-a dezvoltat vorbirea în toate direcțiunile, de statornicie în credință, de religiozitate, moralitate și de împăr-tășire cu sfintele taine, sfătuind și îndemnând poporul să se ferească de prorocii mincinoși ce vreau să ne strice legea. — Această vorbire a edificat și regenerat sufletele auditorilor.

*) Pe care — întru cât ne sosește — o vom publica într'un număr viitor. Red.

După terminarea predicii, Prea Sfinția Sa a binevoit să cetească în genunchi, cu tot poporul ce și-a plecat genunchii, — la auzul rugă-ciunii, pentru toate trebuințele sufletești și tru-pești, atât pentru cei vii, și pentru cei morți, și pentru tot sufletul năcăjit și amărât căruia îi trebuie mila și ajutorul lui Dumnezeu, rugăciune care a stors lacrimi din ochii multor ascultători. După aceasta se face încheierea sfintei slujbe de seara.

Iar Prea Sfinția Sa Dl. Episcop la eșire din sfânta biserică este condus cu sfânta Litie și cu preoții îmbrăcați în ornate la casa bătrânului preot Nicolae Novacovici spre a face revizia oficiului parohial; dinaintea casei, și în curte care era presărată cu verdeață, așteaptă mult popor să sărute mâna, vestimintele, și să primească binecuvântarea Arhierescă, și mamele să-și puie înaintea lui copiii, și să-i binecuvânte.

La poartă bătrânul preot îl primește cu cuvintele „bine ai venit Prea Sfințite“, îl conduce în lăuntrul casei. — Corul atât pe drum, cât și cât timp a stat Prea Sfinția Sa în casa parohului a cântat imnuri religioase, — iar poporul și toată Litia a stat pe loc, până a eșit, și de aci l-a petrecut tot cu Litia, cu corul, urmat de tot poporul până la casa preotului capelan Iosif Bololoiu, unde s'a reținut puțin timp, și după aceea a eșit să se sue în mașină, condus de Litie, cor și popor, mulțumit de manifestarea de iubire și dragoste a poporului. Impărtășindu-le tuturor binecuvântarea Arhierescă, și-a luat rămas bun, s'a suit în mașină și corul i-a cântat întru mulți ani, Stăpâne; s'a dus la Băile Herculane, ca marți în 20 Iulie la Sărbătoarea Sf. Ilie, să se întoarcă iar în Almăj să viziteze comuna Pătaș ce își sârbează în această zi Hramul sfintei biserici, și să celebreze însuși sfânta Liturgie. Raportor-

Ș T I R I

Se desmeticesc încetul cu încetul și Românii noștri. În Brașov, Cluj, în Caransebeșul nostru chiar au format blocuri românești în vederea de a se impune la alegeri ca niște forțe ce cu adevărat trebuie să fie. Aici la Caransebeș ne bucurăm mai ales de apropierea Românilor, așteptând mai mult caracter românesc, pentru orașul nostru în toate aspectele sale de viață. (În strada principală cântă nopțile o muzică numai și numai „sârbe“: cei sosiți la noi din țara vecină sunt de-a dreptul scandalizați de asemenea lucru nemai pomenit).

Echipa regală din Jdioara de sub conducerea candidatului de praotie Ioan Rachitoviciu este una din cele mai active în eparhie. Echipa a întâmpinat cea mai frumoasă primire și pretinesc sprijin din partea tuturor intelectualilor din comună.

Vorbe de clacă Pre cum arătam mai sus majoritatea partidelor politice din oraș a convenit asupra unui bloc românesc în vederea alegerilor comunale. Evident, cu aceasta treabă românească n'a putut fi mulțumită... toată lumea. Un grup în frunte cu gospodarii de până mai eri ai orașului au pus listă separată, și — în reclama ce-și fac — spun că au fost cei mai buni gospodari, cei mai aprigi apărători ai orașului și a bunurilor cetățenilor șebeșeni. Drept dovadă: în timp ce toți și-au tipărit anunțurile și hârtiile pentru propagandă la noi, *hârtiile lor de propagandă au fost tipărite în Logoj*. Mai vreți dovezi că ci nu apără și nu ocrotesc pe șebeșeni?!

Retribuțiunile preoțești pe luna Iulie s'au ridicat dela stat și se lichidează în timpul orelor de oficiu.

S'au reținut: Lei 200 pentru 2 cazuri de moarte și jumătate din contribuția de 2% pentru cari preoții vor primi cuvenitele chitanțe spre a-și ridica banii dela biserică.

Aducem la cunoștința On. preoți și a tuturor celor interesați că librăria diecezană nu are absolut nici o legătură cu noua librărie ce s'a deschis în Caransebeș prin plecarea unei angajate.

Svonurile că această librărie ar fi o filială a librăriei diecezane sunt trucuri pentru captarea celor de bună credință.

BIBLIOGRAFIE

Pr. Dr. Mihail Bulacu. „Spiritul catehezei patriștice în școala românească”. Este prelegerea de deschidere a cursului de *metodica învățământului religios* la facultatea de teologie a Universității din București.

Intr'un număr viitor vom publica o recenzie amănunțită a cărții.

„*Hristoitia* sau bunul moral al creștinilor, cuprinzând 13 cuvinte foarte folositoare de suflet, așezate pentru îndreptarea telor obiceiuri ale creștinilor și cele mai de căpetenie porunci ale Vechiului și Noului Testament de: pururea pomenitul și prea învățatul dascăl Nicodim Aghioritul”. 600 pagini — 200 Lei. Se poate comanda prin librăria noastră diecezană.

Sub Nr. 5623 Sc. din 1934 lucrarea a fost anunțată pentru suma de Lei 130. Cei cari s'au prenumărat au și trimis acești bani. Rugăm avizul dlor; dacă sunt de acord să completeze suma trimisă sau nu!

Aviz-

Direcțiunea Gimnaziului de fete Caransebeș aduce la cunoștință celor interesați, că lucrările de începutul anului școlar 1937-38 se vor face la datele următoare:

Intre 25—31 August se vor prezenta la direcțiunea școlii cererile de înscriere pentru clasele I-IV împreună cu actele și taxa de înscriere.

La cancelaria școlii se pot lua informațiuni în tot timpul vacanței dela orele 11-12.

Direcțiunea.

Comitetul Școlii Normale de Învățători „Ioan Popasu” din Caransebeș.
Nr. 1418/1937-38.

PUBLICIȚIUNE DE LICITAȚIE.

Comitetul Școlii Normale de Învățători „Ioan Popasu” din Caransebeș aduce la cunoștință că în ziua **de 25 August 1937**, la orele arătate mai jos, în cancelaria școlii se va ține licitație publică pentru a se aproviziona cu următoarele:

I. La orele 8. a. m., pentru cca 6.000 kg. carne de vită, 1.000 kg. carne de porc, 600 kg. carne de vițel, și 1.200 kg. carne de oaie, 500 kg. de mezeluri (salamă de iarnă și de vară, cârnați de porc, sarfaldne, parizer, polonezi, de șuncă, etc.) 400 kg. unsoare topită.

II. La orele 9 a. m., pentru circa 400 kg. săpun de rufe.

III. La orele 10 a. m., pentru circa, 30.000 kg. făină de grâu integrală, 500 kg. făină calitate I. (Nr. 0) și 15.000 kg. tărâțe, 10.000 kg. porumb și 5.000 kg. orz.

IV. La orele 11 a. m., pentru circa, 20 kg. ardeiu, măcinat, 15 kg. piper boabe, 6 kg. ceaiu, 3 kg. cheag, 3 kg. chimion, 15 kg. supliment Frank la cafea, 120 kg. drojdie, 50 kg. gris, 20 kg. mac, 3 kg. scortșoară pisată, 1/4 kg. vanilie, 3 kg. muștar, 200 kg. lămâi, 5 kg. sare de lămâe, 1/8 kg. salicil, 3 kg. stafide, 200 kg. cafea boabe prăjită, 100 kg. linte, 100 kg. mazăre, 600 kg. orez, 300 kg. arpăcaș, 300 kg. oțet, 10 kg. untdelemn, 80 kg. ulei vegetal rafinat, 700 kg. zahăr, 100 kg. pește sărat mare, 70 kg. sodă caustică, 1.300 kg. sare de bucătărie, 20 kg. scrobeală, 10 kg. sinoală pentru rufe, 1.000 kg. paste făinoase de Timișoara sau Sibiu.

V. La orele 5 p. m., pentru circa 700 kg. brânză de oaie, 200 kg. brânză de vacă, 5.000 litri lapte, 150 kg. smântână, 100 kg. unt și 8.000 bucați ouă de găină.

Licitațiile se vor ține în conformitate cu art. 88-110 din Legea Contabilității Publice, Regulamentul Oficiului Central de Licitații și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127/1931.

Licitanții vor depune, la licitație, ofertele închise și sigilate împreună cu o garanție de 5% din prețul licitat.

Ofertele se vor face în conformitate cu caetele de sarcini, cari se pot vedea zilnic la direcțiunea școlii în orele dela 8-12 a. m.

Caransebeș, la 10 August 1937.

Președintele Comitetului,

Secretarul Comitetului.

Gh. Repede.

Gh. Neamțiu.

Nr. 70 Parohial 1937.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE.

Consiliul parohial ort. rom. din Recița-montană publică licitație cu oferte scrise și închise pe ziua de 18 August a. c., ora 16 în sala de ședință a Consiliului parohial pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construcție a catedralei în valoare estimată la 5,300.000 Lei în baza aprobării Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 2672 E/1937, 4343 E ex 1937 și a referatului Serviciului tehnic al Consiliului Central Bisericesc Nr. 6261/1937 în conformitate cu Regulamentul Construcțiilor bisericești etc. pe lângă depunere de 5% garanție și cu termine de isprăvire în roșu până la 1 Noemvrie a. c., restul celorlalte lucrări de finisare, până la 1 Noemvrie 1938.

Planurile devizele, caetele de sarcini etc. se pot vedea la susnumitul consiliu parohial și la dirigintele lucrărilor arhitect Victor Vlad prof. la Școala Politehnică Timișoara.

Recița-montană la 26 Iulie 1937.

Dr. Iosif Eremia (ss)
paroh, președintele consiliului parohial.

M. Cristol
notar. cons. par.

Nr. 400/1937.

AVIZ ȘCOLAR.

Direcțiunea liceului „Traian Doda” din Caransebeș aduce la cunoștința tuturor celor interesați, că lucrările de începutul anului școlar 1937/38 la acest liceu, se vor face în ordinea următoare:

A) Înscrieri

a) Între 25 și 31 August se vor face înscrierile în clasele I, II, III, IV, V, VI, VII și VIII ale elevilor promovați în lunie; înscrierile elevilor repetenți, precum și înscrierile la examenul de admitere pentru cl. I. și V.

Nu pot fi înscriși într-o clasă elevii declarați repetenți pentru a doua oară în acea clasă, nici elevii care în diferite clase au rămas repetenți pentru a treia oară în cursul inferior și pentru a doua oară în cursul superior, fie că au urmat la o școală publică sau particulară ori s'au pregătit în particular.

b) Între 5 și 7 Septembrie se vor face înscrierile elevilor promovați sau repetenți în urma examenelor de corigență, ținute între 1 și 4 Septembrie.

c) Între 8 și 9 Septembrie se vor face înscrierile elevilor ce au depus examene ca pregătiți în particular între 29 Aug. și 8 Septembrie.

d) Între 4 și 5 Septembrie se vor face înscrierile în cl. I. pe baza rezultatului examenului de admitere ținut în lunie și între 2 și 3 Septembrie, după ce s'au reținut cel mult 20% din locuri pentru repetenții clasei.

e) Între 7 și 8 Septembrie se vor face înscrierile în cl. V. pe baza rezultatului examenului de admitere ținut în lunie și 6 și 7 Septembrie.

Înscrierea fiecărui elev se va face în baza unei cereri timbrate legal (formular tip, care se găsește la direcțiunea liceului).

Pentru înscrierea elevilor noi, cererea va fi însoțită de următoarele acte:

1. Extrasul de naștere.
2. Actul de botez.
3. Actul de revaccinare.
4. Actul de cetățenie pentru elevii de cetățenie străină.
5. Certificat de studii.
6. Taxa de frecvență care este de 2000 Lei, și se va plăti în rate egale și anume:

a) rata I. de 1000 Lei, la înscriere împreună cu taxa către Comitetul școlar și taxa specială, care este de 525 Lei și obligatorie pentru fiecare elev.

Apoi se vor plăti taxele fixate pentru spital-școală, carnete de școlaritate și identitate.

b) rata II. de 1000 Lei, după vacanța Crăciunului. Cererile de scutire de taxă de frecvență se adresează Direcțiunii școlii odată cu cererea de înscriere, însoțite de actul de paupertate eliberat de primăria comunei și vizat de percepția sau administrația respectivă. Orfanii de războiu și fiii de invalizi, promovați, sunt scutiți de taxa de frecvență, în baza actelor și cererilor de scutire.

Elevii repetenți ori corigenți nu pot beneficia de scutire de taxe.

Elevii repetenți, reinscriși în aceeași clasă sunt obligați a plăti o taxă de 500 Lei, iar elevii corigenți vor plăti câte 100 Lei pentru fiecare obiect de studiu sau dexteritate la care vor fi examinați în Septembrie.

În cl. I-a nu vor fi înscriși decât numai elevii care la 1 Septembrie a. c. vor avea vârsta de cel puțin 10 ani și de cel mult 13 ani împliniți. Direcțiunea liceului acordă o dispensă de vârstă de cel

mult o jumătate de an sub etatea de 10 ani și peste vârsta de 13 ani. Dispense mai mari se acordă de Inspectoratul școlar Timișoara.

B) Examenе

a) Între 1 și 4 Septembrie inclusiv, examenеle de corigență cu elevii ordinari.

b) Între 29 Aug. și 8 Septembrie examenеle particulare, integr. de diferență și corigență cu elevii particulari.

c) Între 2 și 3 Septembrie examenul de admitere în cl. I. Acest examen se va da din două probe scrise: limba română și aritmetică și dintr'o probă orală de citire.

d) Între 2 și 4 Septembrie examenе de burse pentru 7 burse, 7 semiburse de Stat și 8 burse ale Com. de Avere a 5000 lei, (câte una în fiecare clasă, pentru elevii grăniceri.

e) Între 6 și 7 Septembrie examenеle de admitere în cursul superior (cl. V).

C) Internat

Internatul liceului se deschide pe ziua de 9 Septembrie dimineața. Înscrierea la internat se face deodată cu înscrierea la liceu. Intrarea și instalarea se face în ziua de 8 și 9 Septembrie.

Taxa de întreținere anuală este de Lei 8800, plătită în rate lunare anticipat de 900 Lei, iar pe Septembrie 700 Lei. Fiecare elev depune la Direcțiunea școlii suma de Lei 200 drept cauțiune, ce se va folosi în cazul deteriorărilor făcute de elevi.

În schimbul taxelor elevii au întreaga întreținere inclusiv supravegherea pedagogică. *Pentru vacanțe nu se fac scăderi la taxe.*

Elevii vor aduce cu dâșii următoarele efecte: Uniforma școlară, uniforma străjerească sau premilitară 2 perechi ghete, 1 pereche papuci de casă, 4-6 cămăși de zi, 4-6 indispensabile, 2 cămăși de noapte, 6 perechi ciorapi, 3 prosoape, 6 batiste, 2 pahare de apă, 2 șervete, perii de haine și de ghete, cremă de ghete, periuță și pastă de dinți, săpun ață albă și neagră, ace de cusut, 2 cârpe de pânză albă pentru șters tacămurile, 50+50 cm., 1 lingură, 1 cuțit, 1 furculiță, 1 linguriță, (toate din materie bună).

Pentru pat fiecare aduce, una plapomă, una perină, 2 fețe de plapomă, 2 fețe de perină, 2 fețe de pat, (cerșafuri), 1 saltea de dimensiune 190 cm. + 100 cm. și o cuvertură albă de pat.

Toate rufele vor purta monogramul elevului.

D) Alte dispoziții

Cursurile se deschid la 8 Septembrie orele 9 dimineața, prin sfințirea apei și în prezența corpului didactic, a comitetului școlar și a părinților care sunt rugați să ia parte la deschidere.

Elevii liceului sunt obligați a observa strict Regulamentul școlar. Nimeni, (afară de cl. I.) nu se poate prezenta la înscriere ori la școală în altă uniformă, decât în uniforma obișnuită la liceul nostru: haină închisă, pantaloni lungi sau scurți și chipiu obișnuit; toate de culoare kaki. Uniforma școlară respective premilitară și purtarea numărului de ordine la braț este obligatorie.

Director, Matei Armaș

Caransebeș, la 15 Aug. 1937 Secretar, Em. Demetrescu

ȘCOALA NORMALĂ DE ÎNVAȚĂTORI „IOAN POPASU“ DIN CARANSEBEȘ.

Nr. 1143/1936-37.

AVIZ ȘCOLAR.

Despre condițiunile de primirea și reinscrierea elevilor la Școala Normală de Învățători „Ioan Popasu“ din Caransebeș în anul școlar 1937-38.

I. Condițiuni de primire.

În cl. I-a se primesc 40 elevi, în a II-a 5, în a III-a 2, în a IV-a 14, în a V-a 10, în a VI-a 10, și a VIII-a 11 elevi. Pentru acești elevi sunt disponibile 10 burse și 10 semiburse.

Elevii aspiranți la locurile vacante în cl. I-a trebuie să fie absolvenți de cel puțin 4 clase primare; cei la cl. II, III și a IV trebuie să aibă promovată clasa anterioară de gimnaziu sau liceu cu media cel puțin 7 (șapte). Elevii normalști, cari doresc să se transfere la această școală, trebuie să ne prezinte cererile până la 1 Septembrie a. c., anexând la ele consimțământul direcțiunii școlalei, de unde se transferă și aprobarea Ministerului. Cererile întârziate nu se iau în considerare.

Aspiranții la locurile vacante în clasele I, II, III și IV vor da examen de admitere, care va servi totodată și ca examen de concurs pentru bursă și va consta din două serii de probe: scrise și orale.

La cl. I-a se va da proba scrisă din Limba română și Aritmetică, iar cea orală din Limba română, Aritmetică și Geometrie, Istoria și Geografia țării; din materia primelor patru clase primare.

La clasele II, III și IV-a se va da proba scrisă din Limba română, Aritmetică și Istorie, iar cea orală din Limba română, Matematică, Istorie, Geografie.

Toți elevii aspiranți la locurile vacante din clasele I, II, III și IV, trebuie să fie sănătoși, fără nici un defect organic și să aibă aptitudine muzicală; cei din cl. I-a să aibă etatea de 12—15 ani, iar cei din clasele II—IV-a cu un an în plus pentru fiecare clasă.

Dispensă de vârstă în plus nu se dă, în minus, până la 1/2 an, dă direcțiunea școlii, iar mai mare dă Ministerul.

Toți concurenții, până la 1 Septembrie a. c., vor înainta cererile cu următoarele anexe:

1. Certificat de naștere dela ofițerul stării civile.
2. Certificat de studii dela școala unde a urmat.
3. Act de vaccinare sau revaccinare.
4. Certificat de bună purtare, netimbrat, dela direcțiunea școlalei, la care a umblat.
5. Certificat dela primărie că este cetățean român.
6. Certificat dela percepătorul fiscal, vizat de administrația financiară, în care se va arăta amănunțit dările către stat, județ și comună, ce le plătesc părinții sau reprezentantul legal al elevului.

7. Certificat dela primărie, în care se va arăta amănunțit numărul și vârsta copiilor și starea lor civilă.

8. Certificat dela primărie sau autoritatea, la care servește sau a servit părintele elevului ca funcționar, în care se va arăta ce servicii civile sau militare aduce sau a adus statului, comunei sau altei instituții, anii serviți și ce salariu are.

Cererile necomplete nu se iau în considerare.

Pentru înscriere se cere ca la examenul de admitere, candidații să obțină cel puțin media 6, iar, pentru a li se acorda burse trebuie cel puțin media 7 și să dovedească cu act că sunt săraci.

La înscriere, elevii vor da un angajament, iscălit de elev și părinte, cu legalizarea semnăturilor de către primărie, că elevul va servi cel puțin 10 ani în învățământul statului și părintele va face declarație că va achita taxele impuse de comitetul școlar.

II. Examen.

Examenul de admitere în cl. I, II, III și IV se ține în 4 Septembrie la ora 8 a. m.

Examenul de corecție se ține în 6 Septembrie la ora 8 a. m.

III. Înscrierea elevilor și începerea anului școlar.

Elevii se vor înscrie în zilele de 6, 7 și 8 Septembrie 1937 dela orele 8 a. m. Deschiderea festivă a anului școlar va fi în 9 Septembrie. Elevii, cari vor întârzia, nu se vor înscrie.

IV. Taxele anuale de internat și școlare.

1. Pentru hrană, instalare în internat, spălătul rufelor, baie și medicamente:

Solvenții 7200 Lei, semibursierii 4950 Lei, bursierii 2700 Lei.

2. 900 Lei taxe școlare.

3. 100 Lei taxă de membru în comitet.

4. 150 Lei cauțiune. Elevii cei vechi vor plăti numai suma pentru complectarea la 150 Lei.

5. 100 Lei pentru material de lucru manual.

Orfanii de războiu, fiii invalizilor de războiu, ai decoraților cu medaliile bărbăție și credință și virtutea militară, ai membrilor corpului didactic sunt scutiți de taxele dela numărul 2 și 3, dacă vor dovedi aceste calități ale lor cu acte dela autoritățile competente.

Toate aceste taxe, afară de cauțiune și material de lucru manual, care se achită integral la înscriere, se achită în 3 rate: 1/3 la înscriere, 1/3 la întoarcerea din vacanța de Crăciun și 1/3 la 1 Aprilie 1938.

Aceste taxe rămân în vigoare numai dacă On. Minister le va aproba.

Elevii, cari nu-și achită taxele la datele fixate, se eschid din școala.

Elevii vor avea următoarele efecte: o șapcă, numai modelul școlii, cu inițialele Ș. N. C., o uniformă școlară de sărbători și una de toate zilele, strict după modelul oficial, un palton, 4 cămăși de zi, 2 cămăși de noapte, 4 izmene, 6 batiste, 6 perechi de ciorapi, sau obiele, 2 cearceafuri de pat, 2 fețe de perină, 3 șervete albe de 30 cm. late și 30 cm. lungi, o plapomă sau pătură groasă de lână, cu 2 fețe de plapomă, 1 cuvertură de pat, (pentru elevii noi se va da dela școală), 1 piepten, 1 perie cu pastă de dinți, săpun, câte 1 perie de haine, tină și de lustruit ghetă, 2 perechi de ghetă, 2 moșoare cu ață albă și neagră, ace, una pereche pantofi de noapte și una de gimnastică, 1 flanel de gimnastică, apoi elevii noi vor preda la înscriere o lingură, furculiță, cuțit, linguriță, o saltea precum și o farfurie afundă, una lată, una de desert și o ceașcă de porțelan, după modelul școlii, toate manualele, tablă de desemn, compas și atlas geografic.

Elevii din cl. I-a sunt admiși până la 1 Decembrie să poarte hainele civile, iar de atunci trebuie să aibă uniformă.

Elevilor le este strict interzis să aibă alte haine decât uniforma. Cei cari vor introduce în garderoba lor alte haine, nu se pot înscrie, iar în cursul anului vor fi eliminați din școală.

Pe brațul stâng al hainelor va fi cusut cu mașina numărul dat elevilor, care va fi de culoare galbenă-portocalie deschisă, pe fond negru, în dimensiunile reglementare. Pe fiecare bucată de rufărie va avea cusute inițialele numelui și numărul dat.

Toți elevii din clasele VI, VII și VIII sunt obligați, să aibă uniforme premilitare, purtând pe brațul stâng inițialele școlii, Ș. N. C., și numărul dat. Cei ce n'au această uniformă, se eschid dela premilitarie.

Elevii din cl. I—V sunt obligați să aibă uniforma străjerească: bască, cămașe și pantaloni, cari haine se pot purta și la școală.

Fiecare elev va prezenta un inventar la înscriere despre toate efectele, certificat de pedagogul școlii că are toate cele prescrite. Cine nu le are toate, sau a introdus efecte nepermise, nu se poate înscrie.

Toți elevii vor avea câte un costum național pentru festivități și sărbători.

Toți elevii vor fi interni, celor din localitate li-se admite să ia masa la părinți.

Caransebeș, la 15 Iulie 1937.

G. Neamțiu,
director.

I. Popovici,
secretar.